

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

A decorative graphic consisting of four triangles: a solid black triangle pointing up at the top center, a solid grey triangle pointing down at the top right, a solid grey triangle pointing up at the bottom left, and a solid grey triangle pointing up at the bottom right.

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomedas Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

GYDYTOJŲ PATYRIMAI, PRANEŠANT BLOGĄ ŽINIĄ ONKOLOGINIAMS PACIENTAMS

Darbo autorės. Gabrielė PETRAUSKAITĖ (V kursas), Miglė VILNIŠKYTĖ (V kursas).

Darbo vadovė. Doc. dr. Giedrė BULOTIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Psichiatrijos klinika.

Darbo tikslas. Nustatyti ir palyginti kaip skirtingų kartų ir specialybių gydytojai yra pasiruošę pranešti blogą žinią onkologiniams pacientams, kaip vertina savo gebėjimus perduoti ją ir kaip vertina literatūroje dažniausiai naudojamas metodikas.

Darbo metodika. Naudojant anoniminę internetinę apklausą 2023m. kovo – balandžio mėnesiais buvo atliktas anoniminis internetinis anketinis tyrimas, kuriame dalyvavo 83 įvairių specialybių gydytojai bei gydytojai – rezidentai, iš kurių 67 buvo gydytojai ir 16 gydytojai – rezidentai. Šiame tyrime buvo analizuoti tik gydytojų pateikti rezultatai. Anketa buvo sudaryta iš 20 klausimų, kurie buvo suskirstyti į kelis blokus: bendra informacija, gydytojų patyrimai, pranešant blogą naujieną, klausimai apie literatūroje siūlomas metodikas (ABCDE, BREAKS, SPIKES). Statistinė analizė buvo atlikta su Microsoft Excel ir R Commander programomis. Rezultatai buvo vertinami kaip statistiškai reikšmingi, kai $p < 0,05$.

Rezultatai. Iš tyrimo dalyvavusių respondentų 79,1 % buvo moterys ir 20,9% buvo vyrai. Daugiausiai respondentų dirba Panevėžio (31,34 %) ir Kauno apskrityse (29,85 %), kiek mažiau Vilniaus apskrityje (19,4 %), mažiausiai Šiaulių (8,96%), Utenos (5,97 %) ir Klaipėdos (4,48 %) apskrityse. Respondentų darbo stažo vidurkis yra 19 m. (19,22), o mediana 12 m. Daugiausiai respondentų yra šeimos gydytojai, onkologai (chemoterapeutai ir radioterapeutai), vidaus ligų gydytojai ir anesteziologai – reanimatologai. 70,15 % respondentų blogą žinią onkologiniam pacientui tenka pranešti <5 kartus per mėnesį, 17,91 % 5–10 kartų per mėnesį, 7,46 % 10-20 kartų per mėnesį, o 4,48 % >20 kartų per mėnesį. Nustatyta statistiškai reikšmingas ryšys ($p = 0,03215$) tarp darbo valstybinėje įstaigoje bei savo gebėjimo pranešti blogą žinią vertinimo kaip gero arba vidutiško. Gydytojams pranešant blogą žinią sunkiausia yra išsamiai aptarti su pacientu blogą ligos prognozę ir gyvenimo pabaigos klausimus (52,24 % respondentų) ir sakyti tiesą nesužlugdant paciento vilties (49,25 %), taip pat supažindinti pacientą su aktyvaus gydymo nutraukimu ir paliatyvaus gydymo pradžia (40,3 %). Tik 19,4 % respondentų yra turėję mokymus, kaip pranešti blogą naujieną onkologiniam pacientui, 28,36 % buvo mokomi, kaip reaguoti į pacientų emocijas, tačiau net 91,04 % respondentų norėtų mokymų, kaip pranešti blogą žinią. Gydytojai, dirbantys ambulatorinėje grandyje, statistiškai reikšmingai dažniau ($p = 0,0243$) nurodė norintys mokymų apie blogos žinios pranešimą. Taip pat statistiškai reikšmingai daugiau gydytojų, dirbančių Vilniaus, Kauno ir Panevėžio apskrityse nurodė, jog norėtų mokymų kaip pranešti blogą žinią ($p = 0,005787$). 64,18 % respondentų nurodė, kad pateiktos blogos naujienos

pranešimo metodikos būtų naudingos klinikinėje praktikoje, dar 25,37 % nurodo, jog būtų labiau naudingos negu ne. Tik 4,48 % metodikos atrodo labiau nenaudingos negu naudingos. 55,22 % gydytojų ($p=6,072e-16$) mano, jog visos metodikos blogos žinios pranešimui būtų naudingos jų klinikinėje praktikoje.

Išvados. Paaiškėjo, kad didesniai daliai gydytojų blogos žinios pranešimo mokymai atrodo reikalingi ir, jų nuomone, padėtų gydytojams pranešti blogas žinias onkologinėmis ligomis sergantiems pacientams. Dauguma gydytojų mano, jog visos blogos žinios pranešimo metodikos yra naudingos ir galėtų būti pritaikomos klinikinėje praktikoje. Taigi tyrimas atkleidžia, kad gydytojai jaučia poreikį mokymams, kurie jiems suteiktų reikiamų įgūdžių ir išteklių, veiksmingai pranešti blogas naujienas pacientams, ypač onkologinės ligos kontekste.

Raktažodžiai. Onkologiniai pacientai; bloga žinia; SPIKES; BREAKS; ABCDE.